

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Η Νεοελληνική και οι άλλες σύγχρονες γλώσσες στο Πανεπιστήμιο Άμστερνταμ κατά την τελευταία δεκαετία (1997-2007)

Markaki, T.

Publication date

2008

Document Version

Final published version

Published in

Γραπτές εισηγήσεις: 1^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών: Αθήνα, 3-5 Ιουλίου 2008, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Markaki, T. (2008). Η Νεοελληνική και οι άλλες σύγχρονες γλώσσες στο Πανεπιστήμιο Άμστερνταμ κατά την τελευταία δεκαετία (1997-2007). In *Γραπτές εισηγήσεις: 1^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών: Αθήνα, 3-5 Ιουλίου 2008, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών* (pp. 59-63). Δήμος Αθηναίων [etc.].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (<https://dare.uva.nl>)

1^ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ

1^ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΘΗΝΑ
3-5 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

ΟΡΓΑΝΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΑΘΗΝΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

1^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών

Η συμμετοχή στο Πρώτο Παγκόσμιο Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών περιλαμβάνει:

- 1) τους εισηγητές που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα και των οποίων οι εισηγήσεις θα εκδοθούν στα Πρακτικά του Συνεδρίου μετά την λήξη του και
- 2) τις γραπτές εισηγήσεις που εγκρίθηκαν από την Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου και οι οποίες περιλαμβάνονται στο έντυπο αυτό.

Τατιάνα Μαρκάκη

Διδάσκουσα Τμήματος Νεοελληνικής Φιλολογίας και Βυζαντινολογίας Πανεπιστημίου
Άμστερνταμ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής των Πανεπιστημίων Αθηνών και Άμστερνταμ.

Υπότροφος του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας με έρευνα στον τομέα της Ιστορίας της περιόδου της Βενετοκρατίας στην Κρήτη.

Ερευνήτρια στο λεξικογραφικό πρόγραμμα του παραπάνω Τμήματος. Μεταφράστρια ιστορικών βιβλίων. Διδάσκει Νεοελληνική Ιστορία και εκμάθηση της νεοελληνικής ως δεύτερης γλώσσας.

t.markaki@uva.nl

Θέμα:

Η νεοελληνική και οι άλλες σύγχρονες γλώσσες στο Πανεπιστήμιο Άμστερνταμ κατά την τελευταία δεκαετία (1997-2007)

Το Νοέμβριο 1997 υλοποιήθηκε η συγχώνευση τριών Σχολών, της Φιλοσοφικής, της Θεολογικής και της Σχολής Φιλοσοφίας σε μία νέα Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών με ευρύ επιστημονικό προσανατολισμό και σαφείς διεπιστημονικές κατευθύνσεις.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα ιδρύθηκε στη νέα Σχολή ένα νέο Τμήμα Εκμάθησης Ξένων Γλωσσών (Expertisecentrum/Leerstoelgroep Tweede-taalverwerving (ETT/LTT) που άρχισε να λειτουργεί από το Σεπτέμβριο του 1998⁶. Σ' αυτό ενσωματώθηκαν άμεσα ή έμμεσα όλες οι σύγχρονες γλώσσες που διδάσκονταν ως τότε στη Φιλοσοφική Σχολή.

Άμεσα ενσωματώθηκαν μέλη ΔΕΠ που συνδέθηκαν διοικητικά και οικονομικά με το ΕΤΤ (αυτή τη στιγμή 45)⁷ και έμμεσα μέλη ΔΕΠ⁸, όπως του Τμήματος Νεοελληνικής Φιλολογίας και Βυζαντινολογίας (ΤΝΦΒ), που, ενώ δεν εντάχθηκαν από διοικητική άποψη μέσα στο νέο Τμήμα, επηρεάστηκαν άμεσα ή έμμεσα στον τρόπο εργασίας τους

⁶ J. Hulstijn, "Tien jaar leerstoelgroep Tweede- taalverwerving aan de Faculteit der Geesteswetenschappen", Nieuwsbrief LTT (εις το εξής: NLTT) nr. 1, jaargang 10 (november 2007): 3-8. Βλ. και την ιστοσελίδα του Τμήματος <http://www.hum.uva.nl/ett>.

⁷ Όπως τα μέλη ΔΕΠ που διδάσκουν ιταλικά, ισπανικά, καταλανικά, γαλλικά, γερμανικά, ολλανδικά, τσέχικα, πολωνικά, ρώσικα και τις σκανδιναβικές γλώσσες.

⁸ Όπως των αγγλικών, αραβικών, εβραϊκών, ουγγρικών, πορτογαλικών και σερβοκροατικών.

από τους στόχους που έθεσε το ΕΤΤ. Στόχους⁹ που θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε ως εξής:

1. υποστήριξη και ποιοτική αναβάθμιση¹⁰ της διδασκαλίας των σύγχρονων γλωσσών σε όλα τα αντίστοιχα Τμήματα της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών μέσω της συνεχούς επιμόρφωσης των διδασκόντων και της διεύρυνσης του γνωστικού τους αντικειμένου.
2. επίλυση κοινών καίριων προβλημάτων σε συλλογικό επίπεδο με διεπιστημονική προσέγγιση - όχι πια σε επίπεδο μεμονωμένων Τμημάτων - και συνεπώς ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ όλων των παραπάνω διδασκόντων.

Τα μέσα που χρησιμοποιεί το ΕΤΤ για την επίτευξη αυτών των στόχων είναι τα ακόλουθα:

1. οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων, διαλέξεων, ημερίδων, επιστημονικών συνεδρίων και συμποσίων κατά τακτά διαστήματα σε μόνιμη βάση επί εξειδικευμένων θεμάτων που αφορούν στη βελτίωση και των τεσσάρων γλωσσικών δεξιοτήτων που απαιτεί η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας.
2. δημιουργία διεπιστημονικών ομάδων εργασίας με μέλη ΔΕΠ από όλα τα Τμήματα σύγχρονων γλωσσών.
3. συμμετοχή σε ποικίλα πιλοτικά προγράμματα¹¹ με στόχο τη δημιουργία διδακτικού υλικού, ειδικών λογισμικών για τη βελτίωση όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων και την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών.
4. Το ΤΝΦΒ προκειμένου να εναρμονιστεί με την πολιτική του ΕΤΤ, ανέλαβε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες που επηρέασαν άμεσα ή έμμεσα την εκμάθηση της νεοελληνικής. Συμμετείχε με εκπροσώπους του στις σημαντικότερες δραστηριότητες που ανέπτυξε το ΕΤΤ από το χειμερινό εξάμηνο του 1998 μέχρι σήμερα προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι. Τέτοιες δραστηριότητες είναι ενδεικτικά κατά χρονολογική σειρά οι εξής:

⁹ J. Hulstijn, "Hoe staat het met het ETT?" NLTT nr. 2, jaargang 3 (januari 2001): 2-6.

¹⁰ Kwaliteitszorg Taalvaardigheidsonderwijs/quality management learning instruction (<http://www.hum.uva.nl/kto>)

¹¹ Ενδεικτικά βλ. A.Lykles, "Een aantal lopende DiDo-projecten", NLTT nr. 1, jaargang 5 (september 2002): 9-10, C. Lie-Lahuerta, "Videoconferentie: vernieuwend en interactief taalonderwijs", NLTT nr. 2, jaargang 10 (maart 2008): 13-15 και τις ιστοσελίδες <http://www.hum.uva.nl/talon> και <http://www.talonportaal.nl/portal/site/talonportaal> όπου παρουσιάζονται τα πιλοτικά προγράμματα υπό την ονομασία *Talon & Grassroots* που συνεχίζονται έως σήμερα.

1. (Νοέμβριος 1999 - Δεκέμβριος 2002): η εφαρμογή του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου για τις Σύγχρονες Γλώσσες (CEFR)¹² μέσα στο πρόγραμμα σπουδών όλων των Τμημάτων Σύγχρονων Γλωσσών. Δημιουργήθηκαν ομάδες εργασίας με διδάσκοντες διαφόρων γλωσσών και ειδικοτήτων με σκοπό τη διατύπωση γενικών και ειδικών εκπαιδευτικών στόχων σε προπτυχιακό επίπεδο ανά γλώσσα με βάση αυτό το Πλαίσιο¹³. Το ΤΝΦΒ σχημάτισε ομάδα εργασίας μαζί με το Τμήμα Σλαβικών Γλωσσών και τα φινλανδικά με αποτέλεσμα τη διατύπωση των γενικών και ειδικών εκπαιδευτικών στόχων που ισχύουν μέχρι και σήμερα στο ΤΝΦΒ, εναρμονισμένων σ' αυτό το Πλαίσιο. Από τον Ιανουάριο 2008 έχει ξεκινήσει καινούργιος διάλογος με όλα τα Τμήματα και συμμετοχή του ΤΝΦΒ σχετικά με την ενδεχόμενη αναθεώρηση αυτών των στόχων.
2. (Μάιος -Δεκέμβριος 2000 & Μάιος 2004): ψηφιοποίηση του σε αναλογική μορφή οπτικοακουστικού διδακτικού υλικού εκμάθησης σύγχρονων γλωσσών. Εκπρόσωποι του ΤΝΦΒ έκαναν επιλογή του σχετικού υλικού με βάση τα ειδικά κριτήρια που τέθηκαν για όλες τις γλώσσες.
3. (Νοέμβριος 2000-Φεβρουάριος 2001): παρουσίαση ενός ολοκληρωμένου ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης μαθημάτων (*De Digitale Studieplek*). Το ΤΝΦΒ αξιοποίησε αυτή τη δυνατότητα μέσα στο πλαίσιο του μαθήματος της Νεοελληνικής Ιστορίας (πρώτο τρίμηνο 2001). Από το 2005 χρησιμοποιεί σε όλα τα μαθήματα το νέο ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης μαθημάτων *Blackboard* που εφαρμόζεται και σε ολόκληρο το Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ.
4. (2000-2002): χρήση και/ή δημιουργία ειδικών λογισμικών για παραγωγή ασκήσεων για τη βελτίωση όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων (LISTEN, Hot Potatoes, VocGen)¹⁴. Διερεύνηση των δυνατοτήτων που υπάρχουν για τα νεοελληνικά.
5. (Ιανουάριος 2002): συζητήσεις εκπροσώπων όλων των γλωσσών με το Δ.Σ. του ΕΠΤ σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών. Οι εκπρόσωποι του ΤΝΦΒ έθεσαν επιπλέον και το θέμα της ανάγκης παραγωγής νέου διδακτικού υλικού εκμάθησης της νεοελληνικής στο πρώτο έτος σπουδών και διερεύνησης όλων των υπάρχόντων δυνατοτήτων.

¹² *Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. A Common European Framework of reference.* Council of Europe, Council of Cultural Co-operation, Education committee. Strasbourg 1998.

¹³ Για μια συνολική και συγκριτική εικόνα βλ. R. Schoonen, E. van der Linden, "Verslag DBV-bijeenkomst over toetsing op 16 december 2002", NLT nr. 3, jaargang 5 (februari 2003): 6-9.

¹⁴ A. Florijn, "Over hete aardappels", NLT nr. 3, jaargang 4 (april 2002): 4-6.

6. (Ιούλιος 1999, Μάρτιος 2002 κ.εξ.): εξέταση τρόπων διεύρυνσης του λεξιλογίου¹⁵.
7. (15 Νοεμβρίου 2002): εισήγηση από την υποφαινόμενη στο Δ.Σ. του ΕΤΤ αναφορικά με το ζήτημα διαφοροποίησης του επιπέδου γλωσσομάθειας μεταξύ ολλανδόφωνων και ελληνόφωνων φοιτητών του ΤΝΦΒ και εξεύρεσης λύσεων. Η εξέταση των παραμέτρων του προβλήματος οδήγησε τότε στην αύξηση των ωρών διδασκαλίας της νεοελληνικής στους ολλανδόφωνους φοιτητές του ΤΝΦΒ καθώς και στη δημιουργία ειδικών σεμιναριακών μαθημάτων από το Τμήμα Ολλανδικής Γλώσσας με στόχο τη βελτίωση της γλωσσομάθειας των μη ολλανδόφωνων φοιτητών.
8. (3 Ιουνίου 2003): ημερίδα με τίτλο *Taal- en cultuuronderwijs* σχετικά με τη χρήση πολιτισμικών στοιχείων κατά την εκμάθηση ξένων γλωσσών. Η υποφαινόμενη παρουσίασε το πρόγραμμα σπουδών του ΤΝΦΒ ως προς τα γλωσσικά και πολιτισμικά μαθήματα τονίζοντας δραστηριότητες του Τμήματος σ' αυτούς τους τομείς, όπως π.χ. τη διοργάνωση κατά τακτά διαστήματα διαλέξεων φιλολογικού, ιστορικού, γλωσσικού ενδιαφέροντος (*varia-colleges*) για φοιτητές και μη καθώς και την υλοποίηση σύντομου εντατικού προγράμματος γνωριμίας των πρωτοετών φοιτητών με διάφορες εκφάνσεις του βυζαντινού και νεοελληνικού πολιτισμού (*kennismakingsprogramma*)¹⁶.
9. 2005-2006: θεσμοθέτηση μέτρων για την εντατικοποίηση της συμμετοχής του φοιτητή στην εκπαιδευτική διαδικασία κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών, ώστε να αποτραπεί η μακροχρόνια φοίτησή του. Το ΤΝΦΒ ακολούθησε το ίδιο σύστημα που εφαρμόστηκε και στα υπόλοιπα Τμήματα: διεξαγωγή επιπλέον εξετάσεων κατανεμημένων χρονικά μέσα σε ολόκληρο το εξάμηνο.
10. (ακαδημαϊκό έτος 2006): παρουσίαση μεθόδων βελτίωσης της δεξιότητας παραγωγή γραπτού λόγου¹⁷.
11. (Νοέμβριος 2006): συμμετοχή του ΤΝΦΒ στο διάλογο που ξεκίνησε με πρωτοβουλία του ΕΤΤ, σχετικά με τις διαφορές που παρουσιάζει η εκμάθηση

¹⁵ T. van Brederode, J. de Jong, N. Heine, T. De Wolf, *Eerste rapport en aanbevelingen van de commissie "vocabulaire en de computer"*, juli 1999.

¹⁶ T. Markaki, "Taal- en cultuuronderwijs bij de opleiding Nieuwgriekse taal en cultuur", NLTT nr. 1, jaargang 6 (november 2003): 8-11.

¹⁷ Βλ. ενδεικτικά I. de Bakker, "Workshop observerend leren en feedback bij het schrijven in T2", NLTT nr. 1, jaargang 9 (november 2006): 2-5.

γλώσσας μεταξύ φοιτητών που επιλέγουν μια γλώσσα ως κύριο γνωστικό αντικείμενο σπουδών και φοιτητών που την επιλέγουν ως δευτερεύον. Για τη διερεύνηση του θέματος συστήθηκε ειδική επιτροπή¹⁸ και ζητήθηκε η γνωμοδότηση όλων των Τμημάτων Ξένων Γλωσσών.

12. (Ιανουάριος 2007): παρουσίαση των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα streaming media από διδακτική και τεχνική άποψη¹⁹. Το ΤΝΦΒ τα χρησιμοποιεί τόσο για λόγους δημοσίων σχέσεων, όπως στην ιστοσελίδα του <http://www.nieuwgrieks.nl>, όσο και για αμειγώς εκπαιδευτικούς, όπως στα μαθήματα εκμάθησης γλώσσας και στο μάθημα *Onderzoeksvaardigheden*. Στην τελευταία περίπτωση χρησιμοποιεί το *Mediasite* (ένα ειδικό λογισμικό που παρουσιάστηκε στο επιμορφωτικό σεμινάριο της 12^{ης} Νοεμβρίου 2007) για την επιλεκτική εγγραφή και προσφορά μέσω ενδοδικτύου/διαδικτύου των διαλέξεων *varia colleges*.
13. (Φεβρουάριος 2007): παρουσίαση του μεθοδολογικού εργαλείου *De Leeswijzer*²⁰ και διερεύνηση εφαρμογής του στο πλαίσιο του μαθήματος του πρώτου έτους σπουδών *κατανόηση γραπτού λόγου*.
14. (Απρίλιος & Νοέμβριος 2007): παρουσίαση του λογισμικού MARKIN ως διαγνωστικού εργαλείου και μέσου βελτίωσης της δεξιότητας *παραγωγή γραπτού λόγου*.²¹ Το ΤΝΦΒ έχει διερευνήσει τις δυνατότητες χρήσης του για τη βελτίωση της δεξιότητας *παραγωγή γραπτού λόγου*.

Από τις παραπάνω πρωτοβουλίες γίνεται σαφές ότι την τελευταία δεκαετία η νεοελληνική έχει ενταχθεί λειτουργικά μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο διδασκαλίας των σύγχρονων γλωσσών στο Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ, ώστε να μην κινδυνεύει από επιστημονικό απομονωτισμό. Το ΤΝΦΒ συμμετέχοντας σε όλες τις δραστηριότητες του ΕΠΤ παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα εκμάθησης ξένων γλωσσών, διατηρεί επαφές με τους διδάσκοντες των υπόλοιπων σύγχρονων γλωσσών και διευρύνει τους ορίζοντες διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας.

¹⁸ Βλ τη σχετική έκθεση *Plan van Aanpak 'zachte' studenten* των L.Bruyning & I.Vedder στην ιστοσελίδα <http://www.hum.uva.nl/kto/object.cfm/F05E020F-316E-4D53-B94F0B8F5AC1AA63/76B1552B-1321-B0BE-68EDD6FBE2F28DCF>

¹⁹ P.Nagtegaal & S. Fuchs, “Streaming media in de praktijk. DBV-middag 23 januari 2007”, NLT nr. 4, jaargang 9 (juni 2007): 16-23.

²⁰ N. Heijne & A. van Kalsbeek, “Verslag van DBV-Lezing: Literaire teksten in het taalverwervingsonderwijs” NLT nummer 3, jaargang 9 (april 2007): 11-14.

²¹ A. Escofet, “Verslag DBV-lezing 12 april: Markin”, NLT nr. 4, jaargang 9 (juni 2007): 4 και I. de Bakker & A. Escofet, “Verslag DBV-bijeenkomst 12 november 2007: Markin deel 2”, NLT nr. 2, jaargang 10 (maart 2008): 1-3.